

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เพื่อศึกษา ปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบล
โพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร โดยมีจุดมุ่งหมายการวิจัยดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

จุดมุ่งหมายของการวิจัยครั้งนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง

อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการสังคม ของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง

อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็น 2 ช่วง คือ

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาการจัดสวัสดิการสังคม ของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ระเบียบและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องด้านการจัดสวัสดิการสังคม และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อกำหนดกรอบความคิดในการศึกษาวิจัยและสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อสอบถามปัญหาการจัดสวัสดิการสังคม ของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง

3. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำ ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. สรุปรายงานปัญหา

ช่วงที่ 2 สร้างยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง

1. นำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ปัญหาการจัดสวัสดิการสังคม ของเทศบาลตำบล โพธิ์ประทับช้าง มาเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการทำประชาคมตามเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ A-I-C

2. จัดประชุมตามเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ A-I-C เพื่อให้ประชาชนได้เสนอแนะ

3. นำข้อเสนอของการประชุมตามเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ A-I-C สร้างเป็นยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการสังคม ของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง

4. เขียนรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ช่วงที่ 1 ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จำนวน 8,458 คน

กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie And Morgan ได้แก่ ประชาชนผู้ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมจากเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จำนวน 368 คน

ช่วงที่ 2 ผู้แทนที่มีอำนาจในการตัดสินใจของกลุ่มประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการสังคมจากเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง เข้าร่วมประชุมวางแผนแบบมีส่วนร่วม (A-I-C) จำนวน 40 คน (ผู้นำกลุ่มหรือผู้นำชุมชน)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ช่วงที่ 1 ศึกษาปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคม ของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคม เป็นแบบมาตรา 4 ระดับ ปัญหามากที่สุด มาก น้อย และน้อยที่สุด

ช่วงที่ 2 สร้างยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง สังเคราะห์เนื้อหาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากกระบวนการประชุมตามเทคนิคการมีส่วนร่วมแบบ A-I-C

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ค่าร้อยละ
2. ค่าเฉลี่ย \bar{X}
3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยทั้ง 2 ช่วง ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปัญหาการจัดสวัสดิการสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.08$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยในทุกข้อ

ด้านการมีการศึกษาที่ดี พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.44$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า สภาพปัญหาอยู่ในระดับมากและน้อยเท่ากัน

ด้านการมีที่อยู่อาศัย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.61$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อ การให้คำแนะนำ ปรีกษาเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และข้อ การจัดเก็บขยะตรงเวลา/ระบบการกำจัดขยะที่ดีอยู่ในระดับน้อย

ด้านการมีงานทำ การมีรายได้ สวัสดิการแรงงาน พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย ยกเว้น ข้อ กองทุนกู้ยืมเพื่อการประกอบอาชีพ และ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งสหกรณ์หมู่บ้าน/จัดหาวิทยากรฝึกอบรม อยู่ในระดับมาก

ด้านการมีความมั่นคงทางรายได้ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.15$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยในทุกข้อ

ด้านการมีนันทนาการ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.10$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยในทุกข้อ

ด้านการบริการสังคมทั่วไป พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.63$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อการระดมภาคเอกชนในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่าง ๆ อยู่ในระดับน้อย

ภาพรวมทุกด้าน พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร มีปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล อยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ใน ด้านบริการสังคมทั่วไป ($\bar{X} = 2.63$) และอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ด้าน ด้านการมีสุขภาพอนามัยที่ดี ($\bar{X} = 2.08$)

สำหรับยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร สรุปได้ดังนี้

1. การจัดสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย
2. เสริมสร้างเครือข่ายการจัดสวัสดิการสังคม
3. เสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มศักยภาพการดำรงชีวิตของประชากร

กลุ่มเป้าหมาย

อภิปรายผลการวิจัย

จากจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

1. ปัญหาด้านการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล ตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

ผลการวิจัย พบว่าปัญหาการจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาล ตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร เรียงลำดับจากปัญหามากไปปัญหาน้อยดังต่อไปนี้ ด้านบริการสังคมทั่วไป และด้านการมีที่อยู่อาศัย พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่อาศัยในเขตเทศบาลมีช่วงอายุอยู่ในวัยทำงานเป็นส่วนใหญ่ ได้แก่ อายุระหว่าง 41 – 50 ปี (ร้อยละ 21.5) อายุ 31 – 40 ปี (ร้อยละ 18.2) อายุ 21 – 30 ปี (ร้อยละ 18.80) และส่วนอายุต่ำกว่า 20 ปี มีเพียงร้อยละ 11.4 ซึ่งแต่ละบ้านจะมีบุตรหลานของตนเองคอยดูแล แต่ก็ไม่พอเพียง เนื่องจากไปทำงานต่างจังหวัดต่างอำเภอเป็นส่วนใหญ่อาสาศักดิ์ที่จะเสียสละที่จะมาดูแลจึงมีน้อย ปัญหาของสังคมเป็นที่รังเกียจของชุมชนหรือครัวเรือน เช่น โรคเอดส์ สังคมหรือชุมชน มองเป็นภาระที่ไม่สามารถช่วยเหลือได้ เช่น คนพิการ หรือผู้สูงอายุ ทำให้ไม่มีจิตใจอยากช่วยเหลือดูแล การมีส่วนร่วมของชุมชน ที่มีสุขภาพดีเพื่อช่วยเหลือผู้มีปัญหา เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเอดส์ และคนพิการ ฯลฯ ส่วนประชากรไม่มีแนวทางช่วยเหลืออย่างชัดเจนในการจัดระบบสาธารณสุขให้แก่ชุมชน ให้สามารถดูแลตนเอง เช่น การดูแลตนเอง, การหางบประมาณสนับสนุน หรือการสร้างเสริมสุขภาพ ให้กับประชาชน ไม่มีแกนนำในชุมชนในเทศบาลรวมตัวกันจัดตั้ง

เป็นชมรมผู้สูงอายุ ไม่มีภาคเอกชนมาช่วยเหลือในกรณีเกิดภัยต่างๆ การติดตามประเมินผลของหน่วยงานที่รับผิดชอบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติ ลิ้มสกุลและคณะ (2545) ได้วิจัยเรื่อง "สถานภาพชีวิตของกลุ่มคนจนและคน ด้อยโอกาสในสังคมไทย" ผลการวิจัย พบว่า คนจนและด้อยโอกาส ร้อยละ 67.5 จบการศึกษาระดับประถม และไม่ได้เรียนหนังสือมีสูงถึงร้อยละ 19.3 ด้านอาชีพ พบว่า ผู้สูงอายุมีส่วนประกอบอาชีพสูงถึงร้อยละ 26.5 และส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อาชีพอื่น ๆ ที่มีแนวโน้มเป็นคนจนและคนด้อยโอกาสโดยเปรียบเทียบ ได้แก่ คนพิการ และคนว่างงาน ตามลำดับ ความไม่สม่ำเสมอของรายได้มีสูงถึงร้อยละ 86.8 ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง เมื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่น ๆ ที่มีความเสี่ยงเพียงร้อยละ 60.5 และความไม่สม่ำเสมอในการทำงานสูงถึงร้อยละ 77.9 ในกรณี ผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป) พบว่าสังคมไทยยังมีระบบโครงข่ายความปลอดภัยทางสังคม ที่ระดับหนึ่ง โดยเฉพาะโครงข่ายโดยครอบครัวและญาติพี่น้อง โดยร้อยละ 79.8 ของคนจน และคนด้อยโอกาสที่เป็นผู้สูงอายุ มีลูกหลานดูแล ร้อยละ 8.1 อยู่คนเดียว ร้อยละ 8 อยู่กันเอง ร้อยละ 3.9 อาศัยบริการของรัฐบาล และร้อยละ 0.1 อาศัยวัดเป็นที่อยู่

ด้านการมีงานทำ การมีรายได้ สวัสดิการแรงงาน , ด้านการมีความมั่นคงทางรายได้ ผลการวิจัยพบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย อภิปรายได้ว่า ฐานะความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตเทศบาลมีรายได้พอสมควร แต่ก็มีจำนวนไม่น้อยที่มีปัญหาทางด้านนี้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปรีศินี นัคราโรจน์ (2542) ได้วิจัยเรื่อง "สภาพปัญหาและความต้องการสวัสดิการสังคมสำหรับผู้ว่างงานที่มาขอรับบริการการจัดหางานจากสำนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร" ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิงอายุระหว่าง 31-40 ปี มีสถานภาพสมรส จบการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรี มีภูมิลำเนาเดิมมาจากภาคอีสาน ประกอบอาชีพสุดท้ายคือเป็นพนักงานบริษัทเอกชน มีปัญหาด้านการประกันรายได้มากที่สุด คือ ต้องกู้หนี้ยืมสิน เพื่อยังชีพส่วนด้านการประกันการศึกษามีปัญหารัฐจัดให้กู้ยืมจำนวนน้อยแต่มีข้อจำกัดมาก และด้านการประกันสุขภาพไม่สามารถให้ความคุ้มครองได้อย่างเต็มที่ในเรื่องการรักษาพยาบาลสำหรับความต้องการของผู้ว่างงาน พบว่า ต้องการการประกันรายได้มากที่สุด โดยให้นายจ้างแจ้งล่วงหน้าก่อนปลดคนงานไม่น้อยกว่า 90 วัน ส่วนด้านการศึกษาต้องการให้บุตรได้เรียนฟรี มีอาหารกลางวันและมีทุนการศึกษาให้ ด้านการประกันสุขภาพต้องการให้รัฐมอบบัตรประกันสุขภาพทั้งครอบครัวแก่ผู้ว่างงาน โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปัญหาและความต้องการของผู้ว่างงาน พบว่า ไม่มีตัวแปรใดที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาการว่างงาน ส่วนตัวแปรด้านอาชีพครั้งสุดท้าย

และหนี้สินมีความสัมพันธ์กับความต้องการการจัดสวัสดิการของผู้ว่างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ยุทธศาสตร์ การจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร

สำหรับยุทธศาสตร์ การจัดสวัสดิการสังคมของเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง อำเภอโพธิ์ประทับช้าง จังหวัดพิจิตร จากการวิจัยและการร่วมประชุมวางแผนแบบมีส่วนร่วม(A-I-C) กับกลุ่มประชาชนที่ได้รับการจัดสวัสดิการจากเทศบาลตำบลโพธิ์ประทับช้าง สามารถสร้างยุทธศาสตร์ ได้ 3 ยุทธศาสตร์ โดย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 คือ การจัดสวัสดิการสังคมแก่กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งที่ประชุมได้กำหนดกลยุทธ์ รองรับไว้ 2 กลยุทธ์ คือ เสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงกองทุนให้บริการสวัสดิการสังคมตามความต้องการที่จำเป็นแก่ประชากรเป้าหมาย

ส่วนยุทธศาสตร์ที่ 2 คือ เสริมสร้างเครือข่ายการจัดสวัสดิการสังคม ซึ่งที่ประชุมได้กำหนดกลยุทธ์ รองรับไว้ 2 กลยุทธ์ คือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคม และเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของเครือข่ายในการจัดสวัสดิการสังคม

สำหรับยุทธศาสตร์ที่ 3 คือ เสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มศักยภาพการดำรงชีวิตของประชากรกลุ่มเป้าหมาย ที่ประชุมได้กำหนดกลยุทธ์ รองรับไว้ 2 กลยุทธ์ คือ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการดำรงชีวิตแก่ประชากรเป้าหมาย สร้างและขยายโอกาสเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน และเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถของสถาบันครอบครัวเพื่อเป็นครอบครัวเข้มแข็ง

จากการพิเคราะห์ยุทธศาสตร์ทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ จะพบว่า ประชาชนให้ความสำคัญกับการได้รับสวัสดิการต่างอย่างทั่วถึงครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และการสร้างสถาบันครอบครัวที่เข้มแข็ง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการสนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมและเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มศักยภาพการดำรงชีวิต ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถาบันครอบครัวเป็นสถาบันแรกที่ต้องเสริมสร้างความเข้มแข็ง เพราะหากครอบครัวมีปัญหาจะส่งผลต่อปัญหาอื่น ๆ ตามมาหลายด้าน และในการความต้องการรับสวัสดิการจากส่วนราชการ ประชาชนยังให้ความสำคัญกับการดูแลเรื่องปัจจัยที่ใช้ในการดำรงชีวิต ทุนประกอบอาชีพและการสงเคราะห์ต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับปรีศินี นัคราโรจน์ (2542) ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการสวัสดิการสังคม สำหรับผู้ว่างงานที่มาขอใช้บริการการจัดหางานจากสำนักงานในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีปัญหาด้านการประกันรายได้มากที่สุด คือ ต้องกู้หนี้ยืมสินเพื่อยังชีพ ส่วนด้านการประกันการศึกษามีปัญหารัฐจัดให้กู้ยืมจำนวนน้อยแต่มี

ข้อจำกัดมาก และด้านการประกันสุขภาพไม่สามารถให้ความคุ้มครองได้อย่างเต็มที่ในเรื่องการรักษาพยาบาล และสอดคล้องกับณรงค์ เพ็ชรประเสริฐ (2546 :บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบสวัสดิการสำหรับคนจน และคนด้อยโอกาสในสังคมไทย ผลการวิจัยพบว่า คนจนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ คนจนทรัพย์สิน คือ ขาดรายได้ ขาดปัจจัยการผลิต ขาดปัจจัยยังชีพ คนจนสิทธิและโอกาส ไม่ได้รับสิทธิทางสังคม ไม่มีโอกาสทางการศึกษาหรือเข้าถึงบริการสาธารณะ การถูกตัดขาดจากฐานทรัพยากรที่เป็นเครื่องมือยังชีพ คนจนอำนาจ ขาดอำนาจต่อรอง ทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง ตกอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ไม่เสมอภาค และคนจนศักดิ์ศรี ถูกแบ่งแยก แยกต่าง ถูกเบียดขับจากสังคม ถูกดูถูกเหยียดหยาม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ปัญหาด้าน การบริการสังคมทั่วไป เป็นปัญหาใหญ่ที่ต้องอาศัยความร่วมมือกันจาก ทุกภาคส่วน ได้แก่ รัฐ เอกชน และประชาคม มาร่วมกันแก้ปัญหา เพราะปัญหาของสังคมไม่ใช่เป็นความรับผิดชอบของคนใดคนหนึ่ง กระบวนการแก้ไขปัญหาคือค้นหาสาเหตุของปัญหาแบบรากลึก (Root Cause Analysis) เพื่อจะได้พบสาเหตุที่แท้จริงและแก้ปัญหาได้ตรงจุด

2. ปัญหาด้าน การมีที่อยู่อาศัย ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่แก้ไขค่อนข้างยาก เนื่องจากสาเหตุส่วนหนึ่งมาจาก สภาพเศรษฐกิจของประชาชน ซึ่งส่วนใหญ่มีอาชีพด้านการเกษตร การสร้างบ้านเรือนที่อยู่อาศัย เป็นไปอย่างเรียบง่าย และไม่คอยได้รับการดูแลและบำรุงรักษา การแก้ไขต้องมีการสนับสนุน จากรัฐบาลและจังหวัด เพราะเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งของรัฐบาลในเรื่องความยากจน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยเชิงพัฒนา (Research and Development) เพื่อหายุทธศาสตร์หรือแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมในบริบทในแต่ละเทศบาลและนำไปปรับใช้ในหน่วยงานอื่นๆ ในภาครัฐและเอกชน